

Dönem : 1
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 165

Türkiye ile Afganistan arasında akdedilen Kültür Andlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Millî Eğitim komisyonları raporları (1/236)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 1006/1941

16.6.1962

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 29 . 5 . 1962 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye ile Afganistan arasında akdedilen Kültür Andlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı» gerekçesi ve eki ile birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Ismet İnönü
Başbakan

G E R E K Ç E

Memleketimiz ile dost Afganistan Kırallığı arasında mevcut mesut iş birliğini dostluk ve karşılıklı anlayış içinde takviye eylemek, Türk ve Afgan Milletlerini birbirine bağlayan mânevî kıymetleri tarsi ve bu iş birliği ruhunun gelecek nesillere de intikalini temin amacıyla ve esasen iki memleket arasında mevcut sıkı kültürel temaslara ahdi bir mahiyet vermek üzere bir Kültür Andlaşması hazırlanmış ve Andlaşma 7 Kasım 1959 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Hükümetimizin şimdiye kadar diğer devletlerle yapmış olduğu kültür Andlaşmalarına benzeyen bu Andlaşmada da başlıca şu hükümler vardır.

Âkîd Taraflar, diğerinin ülkesinde kültür müesseseleri kurulması, üniversite personeli ve ilim araştırmacılarının mübadelesi, ilim, edebiyat ve sanat müesseseleri ve cemiyetleri arasında iş birliği yapılması, Tarafların vatandaşlarının kendi ülkelerindeki muhtelif öğrenim müesseselerinde tahsillerinin kolaylaştırılması, karşılıklı burslar temini, diploma ve derecelerini eşliği meselesinin iki Hükümet arasında incelenmesi, diğer çeşitli kültürel sahalarda temaslar yapılması, her iki memlekette yayınlanan ders kitaplarında iki memleketten biri hakkında yanlış malûmat bulunmamasının sağlanması ve spor temaları ve izci gezilerinin teşviki hususları kararlaştırılmıştır.

Bu Andlaşmanın onaylanmasının uygun bulunması için hazırlanan ilişik kanun tasarısı Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirlerine sunulur.

Dışışleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışışleri Komisyonu
Karar No. 22
Esas No. 1/236

17 . 2 . 1963

Yüksek Başkanlığa

Türkiye ile Afganistan arasında aktedilen kültür Andlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğ u hakkındaki kanun tasarısı,

İlgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü :

Tümü üzerinde cereyan eden görüşmeler esnasında, ilgili temsilcilerin vermiş oldukları mütemmim malûmat neticesinde gerekçede belirtilen hususlar Komisyonumuzca da yerinde görülmüş ve tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Millî Eğitim Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Dışışleri Komisyonu Başkanı yerine

Sözcü

C. Baban

Bursa
M. Tayyar
İstanbul
S. Sarper

Diyarbakır
V. Pirinçcioğ lu
Kastamonu
İ. Ş. Dura

Manisa
N. Yenişehirlioğ lu

Kâtip

G. Sarısözen

Hatay

A. M. Bereketioğ lu

Kocaeli

N. Erim

Zonguldak

K. Esengin

Adana

K. Gülek

İstanbul

Ö. Z. Dorman

Manisa

H. Kubat

Millî Eğitim Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Millî Eğitim Komisyonu
Esas No : 1/236
Karar No : 32

29 . 4 . 1963

Yüksek Başkanlığa

Başkanlığınız tarafından komisyonumuza havale edilen, Türkiye ile Afganistan arasında akdedilen Kültür Andlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısı, Hükümet temsilcisinin iştirakıyla tetkik ve müzakere edildi.

Tümü üzerinde cereyan eden görüşmeler esnasında, ilgili temsilcilerin vermiş olduğu mütemmim malûmat neticesinde gerekçede belirtilen hususlar komisyonumuzca da uygun görülerek tasarı ve Dışışleri Komisyonunun raporu aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan
Niğde
M. Altınsoy
Aydın
M. Şükrü Koç
Manisa
N. Ağaoğ lu

Başkan V.
Tunceli
V. Kışoğ lu
Çanakkale
A. Nihat Akay
Manisa
S. Çağ lar

Sözcü
Tunceli
F. Ülkü
Denizli
R. Şenel
Muğ la
H. Baydur

Adana
H. Aksay
Erzurum
C. Dursunoğ lu
Sakarya
Y. Ulusoy

Sivas
A. Altay

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye ile Afganistan arasında akdedilen Kültür Andlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan Kırallığı arasında 7 Kasım 1959 tarihinde Ankara'da imzalanan ilişik Kültür Andlaşmasının onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

29 . 5 . 1962

Başbakan <i>İ. İnönü</i>	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı <i>A. Eyidoğan</i>	Devlet Bakanı <i>T. Feyzioğlu</i>	Devlet Bakanı <i>H. O. Bekata</i>
Devlet Bakanı <i>N. Ökten</i>	Devlet Bakanı <i>N. Su</i>	Adalet Bakanı <i>S. Kurutluoğlu</i>	Millî Savunma Bakanı <i>İ. Sancar</i>
İçişleri Bakanı <i>A. Topaloğlu</i>	Dışişleri Bakanı <i>F. C. Erkin</i>	Maliye Bakanı <i>Ş. İnan</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>H. İncesulu</i>
Bayındırlık Bakanı <i>E. Paksüt</i>	Ticaret Bakanı <i>İ. Gürsan</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı —————	Güm. ve Tekel Bakanı ve Sa. ve So. Y. B. V. <i>Ş. Buladoğlu</i>
Tarım Bakanı <i>C. Oral</i>	Ulaştırma Bakanı <i>C. Akyar</i>	Çalışma Bakanı <i>B. Ecevit</i>	Sanayi Bakanı <i>F. Çelikkbaş</i>
	Ba.-Ya. ve Turz. Bakanı <i>K. Evliyaoğlu</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>M. Güven</i>	

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE AFGANİSTAN KRALLIĞI ARASINDA KÜLTÜR ANDLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti ve Afganistan Krallığı, Birleşmiş Milletler Anayasası ile Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilâtı Statüsündeki prensiplerden mülhem olarak iki Devlet bey-ninde mesut iş birliği dostluk ve karşılıklı anlayış içinde takviye eylemek, Türk ve Af-gan milletleri arasındaki münasebata mütakabilen hâkim olan kardeşlik ve hürmet hislerini daha derinleştirmek, iki kardeş milleti birbirine bağlayan mânevi kıymetleri tarsin ve kendileri için pek aziz olan bu iş birliği ruhunun gelecek nesillere de intikalini temin gayesiyle bir Kültür Anlaş-ması akdini kararlaştırmışlar ve bu maksatla,

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti :

Hariciye Vekili Ekselâns Fatin Rüştü Zorlu'yu

Afganistan Kraliyet Hükümeti :

Ankara Büyükelçisi Ekselâns Assadollah Seraj'ı

Tam salâhiyetli murahhasları olarak tâyin etmişlerdir.

Bu murahhaslar, usulüne uygun olarak tanzim edilmiş bulunan salâhiyetnamelerin teatisini mü-taakıp aşağıdaki hususlar üzerinde mutabık kalmışlardır.

Madde — 1.

Yüksek Âkîd Taraflardan her biri, diğerinin ülkesinde, o memlekette mer'î mevzuata tabi ol-mak şartıyla, kültür müesseseleri tesisini teşvik edeceklerdir.

Madde — 2.

Yüksek Âkîd Taraflar, memleketleri arasında üniversite personelinin, ilim araştırmacılarının mü-badelesini teşvik edeceklerdir.

Her Âkîd Taraf diğer Taraf Hükümetince yetiştirilmek üzere gönderilen elemanlara, mevzuat ve imkânları dâhilinde, kendi müesseselerinde kolaylık gösterecektir.

Madde — 3.

Yüksek Âkîd Taraflar, ilim, edebiyat ve sanat müesseseleri ve cemiyetleri arasında iş birliği ya-pılmasını teşvik edeceklerdir.

Madde — 4.

Yüksek Âkîd Taraflardan her biri, ülkesinde mer'î mevzuata tabi olmak şartıyla, diğer Âkîd Taraf vatandaşlarının kendi ülkesinde muhtelif öğrenim müesseselerinde tahsil yapmasını kolay-laştıracaklardır.

Madde — 5.

Yüksek Âkîd Taraflardan her biri, diğer Âkîd Taraf üniversitesi ve yüksek tahsil öğrenci ve me-zunlarının kendi memleket-tedris müesseselerinde tahsillerine devam edebilmeleri veya tatbikat ve araştırma yapabilmeleri için, burslar temin eyliyecektir.

Madde — 6.

Diploma ve derecelerinin muadeleti meselesi, her iki Hükümet arasında muayyen zamanlarda tet-kik mevzuu yapılacaktır.

Madde — 7.

Yüksek Âkîd Taraflardan her biri, aralarında kültür münasebetlerini geliştirmek üzere, aşağıdaki faaliyet sahalarında kendi kültürünün diğerinin ülkesinde daha iyi tanınması için yardımda bulunacaktır :

- a) Kültür heyetleriyle, ilmî heyetler gönderilmesi,
- b) Konserler tertiplenmesi,
- c) Konferanslar verilmesi,
- d) İlmî sergilerle, sanat eserleri sergileri açılması,
- e) Yüksek tahsil öğrencilerinden mürekkep heyetler gönderilmesi,
- f) Basılı kitap, broşür, röprodüksiyonların, Âkîd Tarafların mevzuatının bahsettiği imkânlar dâhilinde mübadelesi,
- h) Kültürel filimler gösterilmesi ve radyo ve programları tanzimi,
- i) Yazmalara ait mikrofilmlerin mübadelesi.

Madde — 8.

Yüksek Âkîd Taraflar, her iki memlekette yayımlanan ders kitaplarında iki memleketten biri hakkında yanlış malûmat bulunmamasını sağlamaya bilhassa dikkat edeceklerdir.

Madde — 9.

Yüksek Âkîd Taraflar, iki memleket arasında spor müsabakaları yapılmasını ve izci seyahatlerini, imkân nisbetinde, teşvik edecekler ve kolaylaştıracaklar, bunların devlet ve belediyelere ait tesislerde mümkün olan tenzilâtlı tarifeden istifadelerini sağlayacaklardır.

Madde — 10.

İşbu Anlaşma, iki memleketin esas teşkilât usullerine göre tasdik edilecek ve tasdiknamelerin Afganistan Hükümeti merkezinde teatisinden bir ay sonra yürürlüğe girecektir.

Madde — 11.

İşbu Anlaşma beş senelik bir müddet için akd olunmuştur. Bu müddetin hitamında Anlaşma, iki Âkîddan biri tarafından altı aylık bir ihbar müddetine bağlı olarak feshedilinceye kadar meriyette kalır.

Keyfiyeti tasdikan, usulüne uygun olarak salâhiyetli kılınmış olan murahhaslar işbu Anlaşmayı imzalamışlar ve mühürlemişlerdir. Yedi Kasım bindokuzyüz ellidokuz tarihinde Ankara'da Türkçe ve Farsça yazılmış iki asli nüsha olarak tanzim edilmiş olup her iki metin de aynı derecede muteberdir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
Adına
Fatin Rüştü Zorlu

Afganistan Kraliyet Hükümeti
Adına
Assadollah Seraj

